

A Prorocké spisy:

❖ Výzva k psaní

- Mojžíš byl prvním člověkem, kterého Bůh inspiroval k napsání Bible. Na poušti Midjánu napsal Jóba a Genesis. Během Exodu mu bylo výslovně nařízeno, aby fakta zaznamenal písemně (2. Mojžíšova 17:14).
- Dalšími proroky, kteří byli výslovně pověřeni napsat knihu, byli Izajáš (Izaiáš 30:8); Jeremjáš (Jer. 36:2); Abakuk (Abakuk 2:2); a Jan (Zjevení 1:11).
- Bibličtí autoři psali v různých situacích:
 - ☐ Pronásledován jako David
 - ☐ V paláci jako Šalomoun
 - ☐ Zahraniční kariéra jako Daniel
 - ☐ Ve vězení jako Pavel
 - ☐ V exilu jako Jan
- Bůh vybral jak lidi, tak poselství, které měli zaznamenat, s úmyslem, aby nic z toho, co nám chtěl zjevit pro naše spasení, nebylo ztraceno (2 Timoteovi 3:15).

❖ Literární žánry a styly

- Bible byla napsána více než 1 500 let více než 40 různými autory a obsahuje širokou škálu stylů. Mimo jiné: historické záznamy (1. Mojžíšova 37:2); rodokmeny (1. Mojžíšova 5:1); proroctví (Izaiáš 13:1); apokalyptické vize (Zjevení 12:1); poezii (velká část Izaiáše); písně (Píseň písní 1:1); paralely (Izaiáš 17:7); podobenství (Lukáš 18:1); listy (2 Tesalonickým 3:17).
- Bible nerozlišuje autoritativní otázky mezi různými styly. Všechny tyto prvky jsou užitečné pro předávání božského myšlení, protože každý člověk vnímá poselství lépe v jednom stylu než v jiném.
- Petr také jasně uvádí, že novozákonní spisy mají stejnou autoritu jako starozákonní (2. Petrova 3:15-16).

B Proroci a jejich zapisovatelé:

❖ K čemu sloužili zapisovatelé?

- Jeremiáš byl kněz a jako takový uměl číst a psát. Nicméně používal pomocníka – Barucha – k psaní zpráv, které mu Bůh přikázal (Jeremjáš 36:1-4). Ačkoliv to bylo Bohem schváleno, bylo to v jeho době špatně vyloženo (Jeremjáš 43:2-3).
- Pavel, který se dokonale vyjadřoval řecky, používal pomocníky k psaní svých dopisů (Římanům 16:22). Aby zabránil ostatním psát falešné dopisy jeho jménem, musel podepisovat vlastním rukopisem ty, které diktoval (2 Tesalonickým 3:17).
- Petr psal své dopisy krásným řeckým stylem, což je těžké připsat tomuto aramejsky mluvícímu rybáři. Použití pomocníků mu pomohlo správně předat poselství v jazyce, který neovládal. Fakt, že asistenti volili slova, která nejlépe vyjadřovala Petrovy myšlenky, nijak neoslabeje božskou inspiraci jeho listů.

❖ Jaké literární prameny používali proroci?

- Ezdráš při psaní knih Kroniky a Ezdráše používal historické záznamy a opisoval dekrety a korespondenci perských králů. Nehemiáš naopak zahrnuje do své knihy genealogický záznam převzatý z existujícího.
- Protože Lukáš nebyl svědkem událostí, které vypráví, napsal své evangelium a část knihy Skutků na základě historických záznamů a rozhovorů s očitými svědky (Lukáš 1:3).
- Pavel zmiňuje fráze z Epimenida a Arata, klasických řeckých autorů (Skutky 17:28; Titus 1:12). Juda naopak čerpá citace z nekanonické knihy, která obsahuje proroctví Henocha (Juda 1:14).

- Všichni byli vedeni Duchem svatým při využívání tohoto vnějšího materiálu. Uvědomovali si, že popisují pravdu, a tím předají to, co chce Bůh vyjádřit.

C Boží poselství a nedokonalost člověka:

❖ Nedokonalosti v Bibli?

- Bůh si vybral použít nedokonalé lidi – "hliněné nádoby" – aby předali své poselství (2. Korintským 4:7). Jak tato nedokonalost ovlivnila poselství? Je Bible stoprocentně spolehlivá?
- Archaická slova. Slova v hebrejštině, aramejštině nebo řečtině, jejichž význam neznáme, nebo byla použita s jiným významem v době proroka.
 - *Příklady*: Gofer (גֹּפֶר) (1. Mojžíšova 6:14); Šelah (שֶׁלַח) (použito v několika žalmech)
- Chyby dělané opisovači. Při opisování textů nebo jejich zapisování při diktování může přepisovač dělat chyby (což je častější v Novém zákoně).
 - *Příklad*: "Janova čárka" (1 Jan 5:7-8). Je to komentář opisovače, který byl později do textu začleněn jiným opisovačem
- Chyby, které udělali samotní autoři. Při citování textu z paměti nebo při vyprávění o události, které nebyli svědky, mohli bibličtí autoři udělat drobné a nepodstatné chyby.
 - *Příklad*: Citace z Matouše, kde nazývá Zachariáše zavražděným Joášem, "synem Berechiáše" (který je autorem knihy Zachariáša) (Matouš 23:35; srov. Lukáš 11:51; 2 Paralipomenon 24:22)
- Chyby překladatelů. Překladatelé Bible, zejména ti přeložení v moderním jazyce, mohou být ovlivněni myšlenkami překladatele.
 - *Příklad*: Některé moderní verze (ČEP) překládají "neděli" jako odkaz na Páně (Zjevení 1:10), kdy se tento výraz začal používat po smrti apoštola

PŘÍLOHA: NEOMYLNOST SPISŮ ELLEN G. WHITEOVÉ

Když Bůh přikázal Ellen Whiteové psát své zprávy, odpověděla: "Nemohu psát." Ale Bůh ji posílil a začala psát. Postupem času využívala literární asistenty, kteří opravovali její pravopisné chyby a zlepšovali výrazy některých vět.

Nikdy nezměnili význam zprávy, ani nic nepřidali. Konečné texty vždy revidovala Ellen.

O své neomylnosti jako proroka Ellen prohlásila: "Co se týká neomylnosti, nikdy jsem nepředstírala, že ji mám. Pouze Bůh je neomylný" (Vybrané spisy, sv. 1, s. 42).

Co se týče neomylnosti jejích spisů, sama napsala: "Jsou chvíle, kdy je třeba vyjádřit společné věci, společné myšlenky zaměstnat mysl, společné dopisy je třeba psát a informace je třeba předat od jednoho pracovníka k druhému. Taková slova, takové informace, nejsou poskytovány pod zvláštní inspirací Ducha Božího" (Vybrané spisy, sv. 3, s. 64).